

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2020/1258)

Utred nya riktlinjer för klimatinvesteringar

Motion av Peter Wallmark (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen avslås.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att Stockholms stad ska ta fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar som beaktar investeringens marginalnytta ur ett livscykelperspektiv.

Motionären anför att en betydande andel av de klimatrelaterade investeringarna inte uppbär den klimatnytta per krona som kan förväntas av en effektiv klimatsatsning och att investeringar i energisnåla lampor är exempel på en ineffektiv klimatåtgärd.

Vidare föreslår motionären att riktlinjerna för klimatinvesteringarna ska ange ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för Agenda 2030. Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att det inte finns behov av att fastställa minsta tillåtna gränsvärden för klimatnytta per krona. Anvisningarna för ansökningar om medel för klimatinvesteringar anger att varje ansökan ska innehålla en tydlig och kvantitativ beskrivning av klimatnyttan i form av en beräkning av utsläpp av CO₂-ekvivalenter (CO₂e) före och efter investeringen. Vidare framförs att bedömningen även tar i beaktande hur föreslagna investeringar påverkar sårbarheten och effekterna av kommande klimatförändringar, vilket inte ger ett direkt utslag på en beräkning av minskade CO₂e per krona.

Fastighetsnämnden bedömer att befintliga riktlinjer redan i dag syftar till att ge största möjliga klimatnytta och att utöka riktlinjerna inte per automatik behöver resultera i investeringar med högre klimatnytta. Vidare framförs att ett gränsvärde skulle vara tveksamt, givet att många investeringar inte kan ges ett verifierbart eller jämförbart värde.

Miljö-och hälsoskyddsnämnden anser att många klimatinvesteringsåtgärder bidrar till att nå andra mål i miljöprogrammet än minskade utsläpp av CO₂e. Därför kan inte ett nyckeltal med fokus på klimatnytta per investerad krona ge hela bilden, vilket gör att nyckeltal måste kombineras med en utvärdering av mjuka värden.

Trafiknämnden anser att det inte behövs ett minsta tillåtet gränsvärde.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det i dag inte finns ett behov av ändrade, reviderade eller nya riktlinjer för klimatinvesteringsmedel. Nämnden framför att inte alla klimatinvesteringar kan beräknas med CO₂e per krona.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd delar inte motionärens bedömning om att LED-belysning skulle vara en dålig investering. Vidare framförs att införandet av en lägsta klimatnytta per krona kan vara en bra idé även om det anses svårt att bestämma en sådan nivå.

Kungsholmens stadsdelsnämnd uppskattar att dagens rutin för ansökan och uppföljning av klimatinvesteringsmedel ger möjlighet att ansöka om en bredd av åtgärder. Nämnden bedömer det vara svårt att göra en livscykelanalys av alla åtgärder och mäta effekten i kronor, och att ett helhetsperspektiv krävs för att kunna väga in andra kriterier.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd gör bedömningen att den tillgängliga instruktionen samt de stödinsatser som staden erbjuder för klimatinvesteringar är tillräckliga och att det inte föreligger ett behov av nya riktlinjer. Vidare framförs att många åtgärders effekter inte skulle gå att kvantifiera i termer av CO₂e per krona, vilket betyder att ett gränsvärde inte skulle ge en rättvisande bild av klimatinvesteringarnas potentiella effekter.

Mina synpunkter

Stockholm har unika möjligheter att vara ledande i den globala omställningen som världen står inför och staden ska gå före i klimatarbetet. För att Stockholms stads arbete ska vara i framkant har det i kommunfullmäktiges budget avsatts medel för klimatinvesteringar med syfte att påskynda kommunkoncernens insatser för ökad klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Dessa ska främja åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi, hållbara transporter och klimatanpassningsåtgärder.

Klimatinvesteringarna syftar således till att främja insatser inom miljö- och klimatområdet som har ett bredare syfte än att endast minska utsläppen av koldioxid (mätt i CO₂-ekvivalenter), exempelvis klimatanpassningsåtgärder. I dagsläget anger avisningarna för ansökningarna att varje ansökan ska innehålla en tydlig beskrivning av klimatnyttan, i termer av CO₂-ekvivalenter, eller en beskrivning av hur sårbarheten och effekterna orsakad av kommande klimatförändringar minskar tack vara investeringen. Genom detta förfarande ges möjlighet att ansöka om medel för investeringar som på olika sätt kommer staden och stockholmarna till gagn.

Ett ensidigt fokus på klimatnytta per krona samt ett minsta tillåtet värde, skulle medföra att ett antal investeringar, nödvändiga för att Stockholm går före i klimatarbetet, inte skulle kunna genomföras. Ett exempel är klimatanpassningsåtgärder som syftar till att rusta staden inför värmeböljor eller skyfall som ökar till följd av klimatförändringarna. Dessa investeringar bidrar inte till minskade utsläpp av CO₂ men är nödvändiga för stadens framtida utveckling och för ökad resiliens i ett Stockholm där vi redan idag ser effekter av klimatförändringarna.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen avslås.

Stockholm den 23 juni 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Katarina Luhr

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att nämnden tillstyrker motionen

Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna tar klimatfrågan på allvar. En förutsättning för att staden ska kunna minska sin klimatpåverkan är att tillgängliga resurser används så effektivt som möjligt. Klimatfrågan är en komplicerad optimeringsfråga, men det borde inte vara så svårt för de många experter som redan arbetar inom stadens verksamheter, samt den enorma tillgången på experthjälp som näringslivet har att tillgå som kan verka som inhyrda experter, att utreda de riktlinjer som vår motion föreslår även om den inte går att applicera på samtliga former av klimatinvesteringar. Tyvärr ser vi idag hur dyra och i flera fall kontraproduktiva satsningar görs utan hänsyn till klimatpåverkan ifrån hela livscykelkedjan och utan beaktande för de stora investeringsbelopp som tas ifrån skattebetalarnas fickor.

Miljöstrategin har inga krav om vad olika investeringar ska få kosta, eller att åtgärderna ska vara kostnadseffektiva. Det förklarar inställningen från trafiknämnden om att det inte behövs ett minsta tillåtet gränsvärde för besparingar när det gäller ”klimatinvesteringar”.

Miljözonerna på Hornsgatan är ett lysande exempel på hur förslag som är både kostsamma och har en, i bästa fall, noll-påverkan på miljön beslutas och genomförs enbart för att genomföra miljöpartiets världsfrånvända idéer. Skulle mätningarna av effekterna även mätts på omkringliggande gator, hade den stora, och av media väl bevakade satsningen, visat på ökade luftföroreningar i området. Till det ska tillföras allmänhetens inskränkta möjlighet att resa inom området.

Det finns många positiva nyttor med vissa av investeringarna, men det är inte så de motiveras. De olika svaren redovisar bara positiva sidonyttor, aldrig några negativa. Det kan vara hur skattebetalarnas pengar används men också att investeringen faktiskt orsakar en klimatpåverkan, vilket är själva huvudpoängen med att genomföra det som motionen stipulerar. De erhållna svaren tyder på att de som formulerat svaren inte förstår själva kärnan i våra argument och motionens intentioner.

Remissammanställning

Ärendet

I motionen föreslås att Stockholms stad ska ta fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar som beaktar investeringens marginalnytta ur ett livscykelperspektiv.

Motionären anför att en betydande andel av de klimatrelaterade investeringarna inte uppbär den klimatnytta per krona som kan förväntas av en effektiv klimatsatsning och att investeringar i energisnåla lampor är exempel på en ineffektiv klimatåtgärd.

Vidare föreslår motionären att riktlinjerna för klimatinvesteringarna ska ange ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Rådet för Agenda 2030. Rådet för Agenda 2030 har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning	Sid
Stadsledningskontoret.....	6
Fastighetsnämnden	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	9
Trafiknämnden	10
Bromma stadsdelsnämnd.....	11
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	13
Kungsholmens stadsdelsnämnd.....	14
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	15

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2021 finns 200 mnkr avsatta för klimatinvesteringar med syfte att påskynda kommunkoncernens insatser för ökad klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Intentionen med dessa medel är att främja åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi, hållbara transporter samt klimatanpassningsåtgärder.

Kommunstyrelsen har uppdraget att samordna stadens klimatinvesteringar och rikta insatser mot projekt som ger största möjliga klimatnytta.

I stadsledningskontorets Anvisningar för nämndernas arbete med verksamhetsplan 2021 anges att medlen ska användas för att bidra till att stadens mål inom klimatområdet nås tidigare än planerat eller att insatser görs i större omfattning än planerat. Ansökan kan göras i samband med processen för nämndernas verksamhetsplaner eller i processerna för tertialuppföljning. Anvisningarna anger att varje ansökan ska innehålla en tydlig och kvantitativ beskrivning av klimatnyttan i form av en beräkning av utsläpp av CO₂ ekvivalenter före och efter investeringen eller en beskrivning av hur sårbarheten och effekterna orsakad av kommande klimatförändringar minskar tack vare investeringen. Även övriga miljöeffekter innan och efter investeringen ska finnas med i ansökan.

Klimatinvesteringsmedlen har funnits i stadens budget sedan 2015 och under 2018 gjordes en uppföljning av de klimatinvesteringsmedel som fördelats under perioden 2015-2018 vilket återrapporterades i rapporten Klimatinvesteringar delrapport T1 2018 (Dnr KS 2018/755-42). Utifrån denna är slutsatsen att 496 mnkr hade beviljats under 2015-2018 varav 354 mnkr avsåg projekt som syftade till utsläppsminskning och 142 mnkr avsåg projekt som syftade till klimatanpassning.

I rapporten anges att den totala effekten på minskade utsläpp av beviljade projekt för åren 2015-2018 uppskattades till cirka 1 600 ton per år. De åtgärds-kategorier som hade störst effekt är energieffektiv belysning (LED), framkomlighetsåtgärder för stombussar, utbyte av torkskåp i förskolorna och installation av solceller. I rapporten framgår också att om de budgeterade medlen för 2019 räknades in kan den totala effekten bli cirka 2 500 tons minskning i CO₂-utsläpp per år, vilket motsvarar drygt 10 procent av den utsläppsminskning som staden har som mål att nå med hjälp av energieffektivisering. Vidare konstaterades att de flesta projekt ledde till en betydande minskning i driftkostnader tack vare minskad energianvändning.

Under 2018 gav stadsledningskontoret även WSP Analys & Strategi i uppdrag att analysera kostnadseffektiviteten av att minska utsläpp med flera olika åtgärder, vilket resulterade i rapporten Åtgärder förminskad klimatpåverkan – Kostnadseffektivitet och synergieffekter (Dnr KS 2017/137-1).

En av slutsatserna som lyfts i denna är att byte till LED-armaturer i gatubelysning anses vara både effektiv och kostnadseffektiv i jämförelse med befintlig belysning som innehåller kvicksilver. 2018 hade staden cirka 10 500 kvicksilverarmaturer som successivt bytts ut genom att investera i LED-belysning med en årlig besparing på cirka 360 ton CO₂e per år och till en kostnad på 2,4 kr/kg CO₂e.

I samband med processen för verksamhetsplanering 2021 ansökte stadens nämnder om klimatinvesteringsmedel för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning. Enligt ärendet Avstämnings mot mål och budget för 2021 (Dnr KS 2021/41) avsåg 67 procent av de beviljade ansökningarna åtgärder för minskad klimatpåverkan, 26 procent åtgärder för ökad klimatanpassning och 3 procent avsåg båda kategorierna. Under de senaste åren har ett stort antal projekt och åtgärder genomförts med hög klimatnytta. I flertalet projekt är det möjligt att göra bedömningar som baserat på krona per klimatnytta men det finns flera områden där denna typ av nyckeltal inte är ändamålsenliga att använda i bedömningen. Detta kan vara åtgärder av mer strukturell karaktär som prioriteras för att, via innovationer, genomföra teknikskiften som leder till att staden kan nå sina klimatmål.

Mot bakgrund av ovanstående anser stadsledningskontoret att LED-belysning är en kostnadseffektiv åtgärd som ligger i linje med stadens ambitioner inom klimatområdet och att tidigare tilldelning av klimatinvesteringsmedel bland annat till LED-belysning varit väl motiverad. Mot bakgrund av detta anser stadsledningskontoret att det innefinns behov av att fastställa ett minsta tillåtna gränsvärde för klimatnytta per krona.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att utreda nya riktlinjer för klimatinvesteringar av Peter Wallmark (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2021 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

2. Fastighetsnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kontorets bedömning är att befintliga riktlinjer redan idag syftar till att ge största möjliga klimatnytta, genom åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi, hållbara transporter samt klimatanpassningsåtgärder. Att utöka riktlinjerna med fler parametrar behöver inte per automatik resultera i investeringar med högre

klimatnytta, då varje verksamhet måste se till sina egna förutsättningar och möjligheter. Prioriteringar genomförda på en stadsövergripande nivå kan dock medföra ett förbättrat resultat, men kontoret kan inte bedöma om nyttan överstiger kostnaderna.

I de fall jämförelser med klimatkompensation ska göras krävs en mycket tydlig och begränsande metod, vilken ska vara vetenskapligt förankrad och allmänt accepterad. Olika klimatkompensationer genererar varierande klimatnytta och är mer eller mindre verifierbara. Därför kan det anses svårt att få fram ett generellt och allmänt accepterat jämförelsetal gällande klimatnytta per investerad krona. Vidare är fastighetskontorets inställning att verksamheter bör göra så mycket de kan själva, inom rimliga gränser, för att minska sin klimatpåverkan. Först efter detta kan eventuellt klimatkompensationen tilldelas en roll i sammanhanget.

Kontoret bedömer att det sannolikt kommer att krävas expertkunskap för att utföra beräkningarna med de i motionen föreslagna parametrarna: livscykelperspektiv, högre klimatvärde för fasta utsläpp jämfört med rörliga utsläpp samt med en kalkylränta för framtida intäkter och kostnader. Detta gäller inte minst de klimatinvesteringar som syftar till att minska sårbarheten orsakad av kommande klimatförändringar. Ska de parametrarna inkluderas behövs utbildningsinsatser i stadens verksamheter genomföras alternativt att en central funktion genomföra dessa beräkningar, med samma metoder för samtliga klimatinvesteringsansökningar.

Att sätta ett gränsvärde för hur stor klimatnyttan per krona minst ska vara, som motionären föreslår, är tveksamt om många investeringar inte kan ges ett verifierbart eller jämförbart värde. Om det dock skulle kunna lösas ser kontoret mer positivt på förslaget.

Kontoret anser vidare att det måste vara relativt lätt att göra ansökningar för klimatinvesteringar, annars uteblir de. Framförallt i mindre verksamheter. Skulle emellertid beräkningarna av klimatnyttan kunna utföras av en central funktion, till exempel Energicentrum som redan idag bistår nämnderna med beräkning av klimatnytta, ställer sig kontoret mer positivt till förslagen presenterade i motionen. Dock anser inte kontoret att jämförelser med klimatkompensation ska påverka eventuella klimatinvesteringsbeslut.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 februari 2021 följande.

Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Urban Emson (SD), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I motionen föreslås att berörda förvaltningar tar fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar och att klimatsatsningarna prioriteras utifrån ett nyckeltal: klimatnytta per investerad krona.

Energicentrum vid miljöförvaltningen hjälper övriga förvaltningar som vill söka klimatinvesteringsmedel med att beräkna effekten av de föreslagna åtgärderna. Åtgärder som ger en energibesparing är relativt enkla att omvandla till minskat utsläpp i kg CO₂/år, men ofta finns andra positiva effekter som är svåra att kvantifiera men som bidrar till stadens mål i miljöprogrammet. Det betyder att ett nyckeltal som ger klimatnytta per investerad krona inte ger hela bilden. Nyckeltalet behöver kombineras med en utvärdering av andra ”mjuka värden” som inte går att kvantifiera genom kg CO₂.

Just byte av belysning från t.ex. T8-lysrör till LED är ett bra exempel på en åtgärd där LCC-kalkyler visar på både klimatnytta och lönsamhet, det är mycket riktigt en hög investering med lång återbetalningstid men fördelarna som inte går att kvantifiera genom CO₂ är många, dessutom har LED-tekniken utvecklats enormt de senaste åren och är en självklarhet när lysrörsarmaturer ska bytas.

Ett exempel från en grundlig studie som genomfördes av en belysningsexpert på Campus Åsö visade att byta ut alla lysrör (som till stor del består av T8-lysrör) till LED kräver en investering på ca 7 mkr, med en årlig besparing på ca 420 tkr, det innebär en återbetalningstid på drygt 16 år.

En LCC beräkning är mycket riktigt ett bättre verktyg för att bedöma kostnaden under hela livslängden, den tar till exempel hänsyn till ljuskällans livslängd samt kommande kostnader för byte av lysrör.

LCC kalkylen visar att även med den höga investeringen, är kostnaden under hela livslängden inklusive investeringen lägre för LED jämfört med att behålla de gamla lysrörsarmaturerna. Klimatnyttan för den minskade elanvändningen är 20,4 ton CO₂/år.

Men det finns en del positiva effekter som inte är kvantifierat för att det är svårt att uppskatta:

- T8-lysrör ger ett flimmer som inte syns men som kan orsaka trötthet och påverkar koncentrationsförmågan, byte till LED armaturer av hög kvalitet ger

starkare och bättre ljus som normalfallet är flimmerfritt, det finns forskning som visar en tydlig koppling mellan ljus och hälsa³.

- Lysrör innehåller kvicksilver, genom att byta ut lysrörsarmaturer till LED – bidrar vi till stadens mål om ett giftfritt Stockholm.
- Genom att inte behöva byta ljuskälla (lysrören), behöver dessa inte köpas in och produktion av nya lysrör, emballage, samt transport av nya och gamla lysrör uteblir. Även transport för personal som behöver byta lysrören uteblir.
- Åtgärden ovan skulle innebära ett minskat eleffektuttag från 132 kW till 89 kW (vilket är bra utifrån den rådande kapacitetsbristen). Ett minskat effektuttag ger även en positiv effekt under varma perioder, ett eventuellt kylbehov minskar. Det innebär också att värmebehovet kan öka, men miljömässigt är det bättre att värmen tillförs av byggnadens värmesystem och inte av (el) belysningen.
- I vissa fall kan man säkra ner abonnemanget om effektuttaget minskar, vilket ger ytterligare en ekonomisk besparing.

Just byte av belysning är en åtgärd som kan ta långt tid innan den genomförs, anledningen är ofta att det är fastighetsägaren som äger armaturen men hyresgästen som betalar elnotan och som ansvarar för inköp och byte av ljuskälla (lysrören). Det betyder att fastighetsägaren behöver göra en väldigt stor investering men det är hyresgästens utgifter som minskar – det finns helt enkelt inget incitament från fastighetsägarens sida.

I de fall både fastighetsägare och hyresgäst är del av Stockholms stad, blir klimatinvesteringsmedel ett bra verktyg för att lösa situationen. Tanken med att bevilja belysningsåtgärder i de fallen är att den besparing som stadsdelen och eller förvaltningen gör genom minskade utgifter för energi och underhåll ska täcka återbetalning av de lånade klimatinvesteringsmedlen.

Motionären föreslår att berörda förvaltningar tar fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar. Förvaltningen konstaterar att det är stadsledningskontoret som ansvarar för riktlinjer för klimatinvesteringar och inte de enskilda förvaltningarna, det finns anvisningar som stadsledningskontoret tagit fram gällande klimatinvesteringsmedel i dokumentet ”Anvisningar för nämndernas arbete med Verksamhetsplan”.

Vidare föreslår motionären att riktlinjerna för klimatinvesteringarna fastställer ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona. För vissa områden har man gjort beräkningar av kronor per kilo CO₂ och detta används som en bedömningsgrund för nya ansökningar, även andra kriterier vägs in för att få ett helhetsperspektiv.

Stadsledningskontoret har en pågående process för utveckling av hur klimatinvesteringar ska prioriteras. Förvaltningen kan bistå med expertis om kriterier behöver utvecklas.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret anser att möjligheten att söka centrala klimatinvesteringsmedel är bra för kontorets verksamhet.

Den utökade finansieringen ger kontoret möjlighet att initiera projekt och åtgärder med hög klimatnytta och breda synergieffekter. Stadens syfte med de centralt avsatta medlen är att investeringsåtgärderna ska påskynda kommunkoncernens insatser för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan.

Att ta fram riktlinjer och bedöma klimatnyttan per krona för klimatinvesteringar är inte trafiknämndens uppdrag och därför kan kontoret inte besvara den frågeställningen i motionen.

Gällande påståendet att energisnåla lampor är exempel på en ineffektiv klimatåtgärd har kontoret en annan syn på frågan än motionären och anser att investeringar i nya belysningsarmaturer bidrar inte bara till minskad elförbrukning, utan minskar även behovet av driftåtgärder i anläggningen till följd av trasiga ljuskällor. Minskade transporter minskar även utsläpp från servicefordon.

Nya belysningsarmaturer bidrar även till en bättre ljusmiljö i staden med ökad trygghet, trafiksäkerhet, tillgänglighet och jämställdhet som positiva effekter.

Kontoret håller med om att klimatmedel ska ges till de åtgärder som visar störst nytta för klimatet, men anser inte att det behövs ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona. Prioriteringar bör ske år för år bland inkomna ansökningar.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om motionen om att utreda nya riktlinjer för klimatinvesteringar.

Reservation anfördes av Anders Edin (SD), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen vill initialt peka på att olika klimatinvesteringar inte alltid kan beräknas med koldioxidekvivalenter per krona. Inför många klimatinvesteringar som genomförs ser man istället på andra möjliga klimatsmarta lösningar genom exempelvis minskad användning av farliga ämnen och kemikalier eller utfasning av ett för naturen visst skadligt ämne. Ett bra exempel på detta är att byta till LED-lampor. Här handlar det inte bara om en minskning av koldioxidutsläpp utan även om ett minskat underhållsbehov då LED-lampor har en längre livslängd än vanliga lampor vilket ju då är kostnadseffektivt. Dessutom fasar man ut ett farligt ämne som kvicksilver vilket förekommer i "vanliga lampor".

Förvaltningens senaste klimatinvesteringar har varit solcellsdrivna sopkomprimatorer, "BigBelly". Dessa sopkomprimatorer minskar plastanvändningen med upp till 92 % samt är helt självförsörjande genom solenergi vilket minskar koldioxidutsläppen. Transporterna till och från sopkomprimatorerna reduceras kraftigt eftersom denna signalerar när den är full. Därmed bygger man ju in klimatsmarta lösningar på flera områden i samhället än bara minskningen av koldioxidutsläppen. Sopkomprimatorn bidrar även till uppfyllandet av stadens handlingsplan för minskningen av mikroplast.

Förvaltningen har också ansökt om klimatinvesteringsmedel för att återplantera träd. Ett träd binder ca 1 ton koldioxid under sin livstid. Ett träd bidrar även till ökad biologisk mångfald samt till en trevlig stadsmiljö. Träd minskar även på stressen hos människor. Främst ger ett träd en ökad resiliens mot klimatförändringar genom att bidra med skugga vid hett klimat samtidigt som de binder vatten i sina rötter vid häftiga regn. Att minska sårbarheten för förändringar i klimatet kan inte mätas med CO₂ per krona. Klimatinvesteringen som sådan bidrar till målen i stadens handlingsplan för biologisk mångfald.

Förvaltningen kan konstatera att det är flera komponenter som krävs för att kunna klassa en åtgärd som en klimatinvestering, inte bara utsläpp av koldioxid. Andra hänsynstaganden är om åtgärden kan bidra till spridning av klimatsmart teknik, marknadsintroduktion eller har positiv inverkan på andra miljö kvalitetsmål, sysselsättning och hälsa. Vid marknadsintroduktion av ny innovativ teknik som bidrar positivt till klimatet finns det olika risktaganden vilket kan medföra att ingen vågar satsa på tekniken. Här kan möjligheten till klimatinvesteringar inom staden vara ett sätt att introduceras på marknaden.

Att göra Stockholm till en klimatsmart stad handlar också om att bygga in lösningar i infrastrukturen som på lång sikt gynnar klimatet genom indirekta lösningar som förändrar medborgarnas beteende. Att förändra miljön kring människan bidrar starkt till denna beteendeförändring. Genom att ha fler synliga papperskorgar med olika återvinningsfraktioner ökar chansen till en högre grad av återvinning. Om människor ser papperskorgar integrerade i den allmänna infrastrukturen ökar chansen till att man tar med sig den lösningen till sitt hem.

Förvaltningen ser idag inget behov av ändrade, reviderade eller nya riktlinjer för klimatinvesteringsmedel.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Åkerlund (SD), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar idén om nya riktlinjer för klimatinvesteringar, gärna med ett större svängrum för vilka typer av investeringar som en stadsdelsförvaltning får göra. Dock har förvaltningen några synpunkter.

Livscykelperspektivet innebär att hänsyn tas till en produkts miljöpåverkan från ”vaggan till graven”, alltså från produktionen, under hela användandet och fram tills produkten är återvunnen. I det perspektivet delar inte förvaltningen uppfattningen att energisnål belysning skulle vara en dålig klimatåtgärd. LEDbelysning betalar tillbaka hela sin investeringskostnad över en livscykel och blir därmed ett nollsummespel sett till ekonomisk kostnad. Klimatnyttan blir därför hög i förhållande till dess kostnad över en livscykel. Vidare har Stockholm och Sverige ett mycket högt tryck i sina elnät och behöver energieffektivisera samhället för att klara av en ökad elektrifiering av bland annat fordonsflottan.

Förslaget om att sätta en lägsta klimatnytta per krona kan vara en bra idé, även om det är svårt att bestämma en sådan nivå. Att sätta gränsvärdet i ett globalt perspektiv är dock problematiskt, problematiskt är också att vända sig till klimatkompensationsåtgärder. Ett gränsvärde ur ett globalt perspektiv skulle innebära att i princip samtliga klimatåtgärder i en svensk kontext skulle kunna anses vara för dyra. Detta då det med stor sannolikhet ofta är billigare att minska utsläpp utomlands än i Sverige. Det innebär att Stockholm skulle börja förlita sig på klimatkompensationsåtgärder utomlands. Det skulle öppna en helt ny dimension i svensk kommunal förvaltning om det blev norm att svenska skattepengar skulle skickas utomlands för klimatkompensationsåtgärder. Klimatkompensationens effekt ifrågasätts också inom forskningen eftersom det är svårt att bedöma om de är effektiva och säkra.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Max Almflod (SD), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm ska vara en fossilfri och klimatpositiv stad senast 2040 och stadens organisation ska vara fossilfri 2030. Klimat- och miljöarbetet är grundläggande för en hållbar stadsutveckling i enlighet med stadens Miljöprogram 2020-2023 och Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

En del i stadens miljöarbete är den särskilda satsningen på klimatinvesteringar, som samordnas av stadsledningskontoret. Denna satsning ska enligt stadens budget 2021 rikta insatser mot projekt som ger största möjliga klimatnytta för pengarna med fokus på åtgärder som styr mot energieffektiviseringar, solenergi, hållbara transporter samt klimatanpassning. Stockholms stads nämnder och bolag får i samband med verksamhetsplaneringen varje år ansöka om klimatinvesteringsmedel genom att beskriva och motivera åtgärder. Beviljade åtgärder följs upp i samband med boksluten.

Förvaltningen anser att möjligheten att ansöka om klimatinvesteringsmedel är värdefull för stadsdelsnämndens klimatarbete då nämnden har relativt begränsat med egna investeringsmedel. Förvaltningen uppskattar att dagens rutin för ansökan och uppföljning ger möjlighet att ansöka om en bredd av åtgärder, allt från utbyte till energieffektiv utrustning till anläggande av omfattande dagvatten- och skyfallsåtgärder i Rålambshovsparken.

Förvaltningen bedömer att det kan vara svårt att göra livscykelanalyser på alla åtgärder. Kungsholmens stadsdelsnämnd har till exempel beviljats medel för att ersätta träd och perenner som torkskadats till följd av den torra sommaren 2018. Träden och perennerna kan med sina positiva effekter på klimatet och ekologin fungera som buffrande element i staden och skapa en större robusthet i stadens skydd mot klimatförändringar. Effekterna av varje enskilt planterat träd är svåra att mäta i kronor.

För att öka träffsäkerheten av klimatinvesteringarna, kunna bedöma om staden når uppsatta klimatmål och för att få underlag till framtida prioriteringar, anser förvaltningen att det är relevant att stadsledningskontoret och miljöförvaltningen analyserar och utvärderar genomförda åtgärder. I ett sådant arbete kan livscykelanalyser ingå, men för ett helhetsperspektiv krävs även att andra kriterier vägs in. I samband med en eventuell översyn av klimatinvesteringarna anser förvaltningen också att fördelningen

av investeringarna bör ses över, så att klimatanpassningsåtgärderna sprids på ett bra sätt över staden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Anna-Karin Nilsson (SD), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag om att berörda förvaltningar ska ta fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar

Förvaltningen konstaterar att det är stadsledningskontoret som ansvarar för de stadsövergripande riktlinjerna för klimatinvesteringar. På stadens infosida om miljö och klimat beskrivs vad nämndernas ansökan om klimatinvesteringar ska innehålla. Bland annat ska en tydlig och kvantitativ beskrivning av klimatnyttan utföras. Alternativet är en beskrivning av hur sårbarheten och effekterna orsakad av kommande klimatförändringar minskar tack vare investeringen.

På stadens infosida om miljö och klimat listas det även exempel på klimatförbättrande samt klimatanpassade åtgärder som nämnderna kan ansöka om. Mer information om klimatinvesteringar finns i anvisningar för nämndernas arbete med verksamhetsplan. Energicentrum vid miljöförvaltningen kan bistå nämnderna i frågor om eller behov av stöd med beräkningar av klimatnyttan.

Förvaltningen bedömer att den tillgängliga instruktionen samt de stödinsatser som staden erbjuder för klimatinvesteringar är tillräckliga. Förvaltningen ser därmed inte något behov av nya riktlinjer för klimatinvesteringar.

Förvaltningens fortsatta arbete med klimatinvesteringar beskrivs i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen 2020–2023. Förvaltningen har för avsikt att ta fram en intern rutin och ett årshjul för att effektivisera ansökningsprocessen, genomförande och uppföljning av klimatinvesteringar.

Förslag om att de nya riktlinjerna ska fastställa ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona.

Förvaltningen bedömer att åtgärder som genererar en energibesparing är relativt enkla att omvandla till minskat utsläpp i kg CO₂ per år. Dock finns det ofta andra positiva effekter som är svåra att kvantifiera men som också bidrar till stadens miljömål.

Detta innebär att ett gränsvärde för klimatnytta per investerad krona inte ger en rättvisande bild av klimatinvesteringars potentiella effekter. Beräkningar av klimatnytta per krona bör beaktas i en sammanvägd bedömning av andra fördelar som inte går att kvantifiera genom kg CO₂.

Detta reflekteras i förvaltningens arbete med klimatinvesteringar: växtbäddar med kolmakadam och byte av armaturer på förskolor.

Vad gäller växtbäddar med kolmakadam finns det ett fåtal vinster av klimatinvesteringen för miljön som inte kan kvantifieras genom det föreslagna nyckeltalet i motionen.

Nyttan avser bland annat en trivsammare stadsmiljö samt bättre förutsättningar för att minska sårbarheten orsakad av kommande klimatförändringar såsom längre värmeböljor och skyfall. Upprustningen inför klimatförändringarna som är en viktig del i stadens miljöarbete fångas inte av det föreslagna nyckeltalet i motionen.

Av motionen framgår även att investeringar i energisnåla lampor är en ineffektiv klimatåtgärd. Motionären menar att införskaffandet och monteringen av dessa lampor sker till stora kostnader i relation till den klimatnyttan som ges. Dock saknas det i motionen hänvisning till beräkningen av klimatnyttan för just den åtgärden. Därmed saknar förvaltningen tillräckligt underlag för att uttala sig om just den åtgärden.

Förvaltningen har ett pågående arbete för att byta ut äldre armaturer och ersätta dessa med LED. LED-lampor förbrukar ungefär 80 procent mindre el. Detta innebär att förvaltningen bidrar till ett minskat CO₂ utsläpp. Utöver detta håller LED-lysrör i snitt tre gånger längre än gamla armaturer, vilket innebär färre underhållskostnader i form av färre byten av lamporna och färre arbetstimmar för byte.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Att nämnden beslutar att bifalla motionen.
Att därutöver anföra följande.

Sverigedemokraterna tar klimatfrågan på allvar. En förutsättning för att staden ska minska sin klimatpåverkan är att resurser används så effektivt som möjligt. I Fastighetskontorets svar står, mycket riktigt, att rådande riktlinjer redan ”syftar” till att ge största klimatnytta. Syftandet, dvs ambitionen, är bra, men tyvärr håller det inte måttet, varken för klimatet eller för samhällsekonomin. Klimatfrågan är en komplicerad optimeringsfråga, men det borde inte vara så svårt för de många experter som redan arbetar inom stadens verksamheter, samt den enorma tillgången på experthjälp som näringslivet har att tillgå som kan verka som inhyrda experter, att utreda de riktlinjer som vår motion föreslår. Tyvärr ser vi idag hur dyra och i flera fall kontraproduktiva satsningar görs utan hänsyn till klimatpåverkan ifrån hela livscykelkedjan och utan beaktande för de stora investeringsbelopp som tas ifrån skattebetalarnas fickor.

Stockholm stad har åtagit sig höga och ambitiösa mål för klimatarbetet. Det skulle även vara passande att lägga lite möda på att på djupet utreda de verkliga effekterna av de satsningar som görs, samt hur mycket de kostar skattebetalarna. Ingenstans i den motionen som läggs föreslås att ny banbrytande teknik ska tas fram. Det handlar egentligen helt enkelt om att utifrån ett helhetsperspektiv nyttja två olika vedertagna vetenskapliga metoder: LCA och LCC.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Urban Emson (SD) enligt följande.

Att tillstyrka motion.
Att därutöver anföra följande.

Stockholm stad gör många investeringar där klimatnyttan är en stor del till motiveringen av investeringen. Det kan även handla om andra frågor än rena investeringar, såsom intvingande av mer vegetarisk kost i skolor, förskolor och äldreboenden. Därför är det av stor vikt att staden arbetar med sofistikerade metoder med hög grad av transparens för att synliggöra den faktiska klimatnyttan, och det är detta som Sverigedemokraternas motion syftar till.

Frågan om klimatnytta är komplicerad. Olika alternativ behöver vägas, inte bara emot rörlig klimatnytta (exempelvis genom en energibesparing). Även fasta utsläpp som orsakas behöver vägas in. De nyckeltal som förvaltningen utgår från, menar vi, är för dåliga för att den faktiska klimatpåverkan av åtgärden på ett rättvist sätt ska förmedlas. Även om schablonvärden nyttjas, så måste hänsyn tas till klimatpåverkan i de olika stadierna.

Om vi utgår ifrån att det är bråttom för världen att minska sina klimatutsläpp så innebär det att det är värre att definitivt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent idag än att eventuellt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent i framtiden. Denna analogi med LCC-kalkyler verkar förvaltningen ha missförstått i sitt svar.

Exemplet nedan illustrerar problematiken. Skärholmens stadsdelsförvaltning har sökt klimatinvesteringsmedel för att byta elljusen i Bredängsspåret. Syftet är alltså en klimatinvestering. Energibesparingen har beräknats till 12MWh/år, och 600 kg CO₂ekv/år. Besparingen är alltså beräknad på ca 50g CO₂ekv/kWh, vilket ungefär motsvarar nordisk elmix schablonvärde. Ingenstans framgår hur stor den negativa klimatpåverkan är i A1-A5. Inte heller går detta att läsa sig till i de underlag som staden har framtagna av WSP. Hela besparingen över tid viktas lika, dvs en prognostiserad framtida besparing om 15 år viktas lika högt som om 1 år.

Total investeringskostnad är 1 306 250 kr. Total besparing CO₂ekv är 9 000 kg (notera att förvaltningen räknat total besparing fel. $600 \cdot 15 = 9000$ och inte 15 000 som resultatet säger). Detta innebär att klimatinvesteringen kostar ca 145 kr/kgCO₂ekv, dvs inte en effektiv åtgärd. Även medräknat kostnadsbesparing för elektricitet blir åtgärden ineffektiv.

Med en korrekt beräkning av klimatpåverkan enligt LCA-standard hade med stor sannolikhet resultatet blivit betydligt sämre. Givetvis finns det även andra synergieffekter som inte är medräknade, men det är inte dessa som använts som argument för investeringen. Pengarna som använts hade kunnat gå till mer effektiva klimatåtgärder eller lagts på andra områden.

Ovan är bara ett av en enorm mängd investeringar som görs i stadens verksamhet med klimatet som skäl. Beräkningar och presentationer av miljönytta som på ytan målar en vacker bild, men som vid närmare granskning i värsta fall visar att åtgärden är kontraprodukt, blir tyvärr en form av gröntvättning som ingen vinner på. Genom att arbeta med mer sofistikerade metoder för att utreda klimatnyttan i olika val minskar risken för detta.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Edin (SD) enligt följande.

Att bifalla motionen.

Att anföras följande.

Stockholm stad gör många investeringar där klimatnyttan är en stor del till motiveringen av investeringen. Det kan även handla om andra frågor än rena investeringar, såsom intvingande av mer vegetarisk kost i skolor, förskolor och äldreboenden. Därför är det av stor vikt att staden arbetar med sofistikerade metoder med hög grad av transparens för att synliggöra den faktiska klimatnyttan, och det är detta som Sverigedemokraternas motion syftar till.

Frågan om klimatnytta är komplicerad. Olika alternativ behöver vägas, inte bara emot rörlig klimatnytta (exempelvis genom en energibesparing). Även fasta utsläpp som orsakas behöver vägas in. De nyckeltal som förvaltningen utgår ifrån, menar vi, är för dåliga för att den faktiska klimatpåverkan av åtgärden på ett rättvist sätt ska förmedlas. Även om schablonvärden nyttjas, så måste hänsyn tas till klimatpåverkan i de olika stadierna.

Om vi utgår ifrån att det är bråttom för världen att minska sina klimatutsläpp så innebär det att det är värre att definitivt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent idag än att eventuellt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent i framtiden. Denna analogi med LCC-kalkyler verkar förvaltningen ha missförstått i sitt svar.

Exemplet nedan illustrerar problematiken.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har sökt klimatinvesteringsmedel för att byta el-ljusen i Bredängsspåret. Syftet är alltså en klimatinvestering. Energibesparingen har beräknats till 12 MWh/år, och 600 kg CO₂ekv/år. Besparingen är alltså beräknad på ca 50g CO₂ekv/kWh, vilket ungefär motsvarar nordisk elmix schablonvärde. Ingenstans framgår hur stor den negativa klimatpåverkan är i A1-A5. Inte heller går detta att läsa sig till i de underlag som staden har framtaga av WSP, Hela besparingen över tid viktas lika, dvs en prognostiserad framtida besparing om 15 år viktas lika högt som om 1 år.

Total investeringskostnad är 1 306 250 kr. Total besparing CO₂ekv är 9 000 kg (notera att förvaltningen räknat total besparing fel. $600 \cdot 15 = 9000$ och inte 15 000 som resultatet säger). Detta innebär att klimatinvesteringen kostar ca 145 kr/kgCO₂ekv, dvs inte en effektiv åtgärd. Även medräknat kostnadsbesparing för elektricitet blir åtgärden ineffektiv. Med en korrekt beräkning av klimatpåverkan enligt LCA-standard hade med stor sannolikhet resultatet blivit betydligt sämre. Givetvis finns det även andra synergieffekter om inte är medräknade, men det är inte dessa som använts som argument för investeringen. Pengarna som använts hade kunnat gå till mer effektiva klimatåtgärder, eller lagts på andra områden.

Ovan är bara ett av en enorm mängd investeringar som görs i stadens verksamhet med klimatet som skäl. Beräkningar och presentationer av miljönytta som på ytan målar en vacker bild, men som vid närmare granskning i värsta fall visar att åtgärden är kontraproduktiv, blir tyvärr en form av gröntvättning som ingen vinner på. Genom att arbeta med mer sofistikerade metoder för att utreda klimatnyttan i olika val minskar risken för detta."

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Henrik Åkerlund (SD) enligt följande.

Att bifalla motionen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Max Almflod (SD) enligt följande.

Att bifalla motionen.

Att anföras följande.

Stockholms stad har sedan lång tid tillbaka bedrivit ett omfattande arbete för att säkra tillgången till god närmiljö såväl som ett hållbart klimatavtryck sett till kommunens geografiska upptagningsområde. Vi sverigedemokrater stödjer denna typ av arbete, men noterar hur en betydande andel av de klimatrelaterade investeringar inte uppbär den klimatnytta per krona som kan förväntas av en effektiv klimatsatsning. Investeringar i energisnåla lampor är exempel på en ineffektiv klimatåtgärd. Införskaffandet och monteringen av dessa lampor sker till stora kostnader i relation till den klimatnytta som ges. I många fall kan en lika stor ekonomisk investering ge en mångdubbelt större koldioxidminskning ifall det hade satsats på någonting annat. Vi anser att Stockholms stad ska ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för klimatinvesteringar som beaktar investeringens marginalnytta ur ett livscykelperspektiv. Riktlinjerna ska även fastställa ett gränsvärde för hur stor klimatnytta per krona som lägst ska tillåtas för att en investering ska anses vara genomförbar. Gränsvärdet bör utgå ifrån ett globalt perspektiv där klimatkompensation beaktas. Riktlinjerna bör även ta hänsyn till principen att fasta utsläpp av koldioxid i samband med investeringen ges ett högre klimatvärde än rörliga besparingar i framtiden, analogt med beräkningar av livscykelkostnader, där kalkylränta tillämpas på framtida intäkter och kostnader. Vi sverigedemokrater vill se ett Stockholm som tar sitt ansvar för klimatet på ett kostnadseffektivt sätt, inte genom att deklarerar alarmistiska och populistiska budskap utan förankring i reell klimatnytta per satsad krona.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta:

Att: berörda förvaltningar tar fram nya riktlinjer för klimatinvesteringar.

Att: riktlinjerna för klimatinvesteringarna fastställer ett minsta tillåtet gränsvärde för klimatnytta per krona.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anna-Karin Nilsson (SD) enligt följande.

Att bifalla motionen.

Att anföras följande.

Stockholm stad gör många investeringar där klimatnyttan är en stor del till motiveringen av investeringen. Det kan även handla om andra frågor än rena investeringar, såsom intvingande av mer vegetarisk kost i skolor, förskolor och äldreboenden. Därför är det av stor vikt att staden arbetar med sofistikerade metoder med hög grad av trans-

parens för att synliggöra den faktiska klimatnyttan, och det är detta som Sverigedemokraternas motion syftar till.

Frågan om klimatnytta är komplicerad. Olika alternativ behöver vägas, inte bara emot rörlig klimatnytta (exempelvis genom en energibesparing). Även fasta utsläpp som orsakas behöver vägas in. De nyckeltal som förvaltningen utgår ifrån, menar vi, är för dåliga för att den faktiska klimatpåverkan av åtgärden på ett rättvist sätt ska förmedlas. Även om schablonvärden nyttjas, så måste hänsyn tas till klimatpåverkan i de olika stadierna.

Om vi utgår ifrån att det är bråttom för världen att minska sina klimatutsläpp så innebär det att det är värre att definitivt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent idag än att eventuellt släppa ut 1 CO₂ ekvivalent i framtiden. Denna analogi med LCC-kalkyler verkar förvaltningen ha missförstått i sitt svar.

Exemplet nedan illustrerar problematiken. Skärholmens stadsdelsförvaltning har sökt klimatinvesteringsmedel för att byta elljusen i Bredängsspåret. Syftet är alltså en klimatinvestering. Energibesparingen har beräknats till 12 MWh/år, och 600 kg CO₂ekv/år. Besparingen är alltså beräknad på ca 50g CO₂ekv/kWh, vilket ungefär motsvarar nordisk elmix schablonvärde. Ingenstans framgår hur stor den negativa klimatpåverkan är i A1-A5. Inte heller går detta att läsa sig till i de underlag som staden har framtagna av WSP, Hela besparingen över tid viktas lika, dvs en prognostiserad framtida besparing om 15 år viktas lika högt som om 1 år.

Total investeringskostnad är 1 306 250 kr. Total besparing CO₂ekv är 9 000 kg (notera att förvaltningen räknat total besparing fel. $600 \cdot 15 = 9000$ och inte 15 000 som resultatet säger). Detta innebär att klimatinvesteringen kostar ca 145 kr/kgCO₂ekv, dvs inte en effektiv åtgärd. Även medräknat kostnadsbesparing för elektricitet blir åtgärden ineffektiv.

Med en korrekt beräkning av klimatpåverkan enligt LCA-standard hade med stor sannolikhet resultatet blivit betydligt sämre. Givetvis finns det även andra synergiefekter om inte är medräknade, men det är inte dessa som använts som argument för investeringen. Pengarna som använts hade kunnat gå till mer effektiva klimatåtgärder, eller lagts på andra områden.

Ovan är bara ett av en enorm mängd investeringar som görs i stadens verksamhet med klimatet som skäl. Beräkningar och presentationer av miljönytta som på ytan målar en vacker bild, men som vid närmare granskning i värsta fall visar att åtgärden är kontraproduktiv, blir tyvärr en form av gröntvättning som ingen vinner på. Genom att arbeta med mer sofistikerade metoder för att utreda klimatnyttan i olika val minskar risken för detta.